

Barraca de Les Boades

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Les Boades
Emplaçament Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac
Alçada: 509

Coordenades:

Latitud: 41.64282
Longitud: 1.93735
UTM Est (X): 411503
UTM Nord (Y): 4610666

Classificació

Número de fitxa 08179 - 187
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Restaurada per l'Associació d'Amics de Rellinars a finals del segle XX.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Decret 27/2011 del Consell Comarcal del vallès Occidental
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08178A0110000900000J
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: ds., 02/02/2019 - 01:00

Descripció

Barraca de pedra seca situada en el camí que surt de Le Boades cap el Castell de Bócs, coincidint amb el GR-5. La barraca dista 390 metres de la casa i seguint aquesta direcció la trobarem a mà dreta a quatre metres del camí. Es tracta d'una construcció aèria de planta circular (2,20 m de diàmetre), en molt bon estat de conservació. Feta de pedra irregular, desbastada en alguns indrets de l'estructura. Les pedres més grans són els brancals i la llinda, plana. La porta d'accés està orientada al sud (1,20 m d'alçada per 0,70 m d'amplada exterior i 0,60 metres interior). Els murs tenen un gruix de 0,70 metres. La coberta és de volta per aproximació de filades amb llosa de tancament central. L'alçada des del terra al centre de la volta és d'1,9 metres. Conserva tot el voladís (que mesura des del terra 1,43 metres) característic que impedeix les filtracions d'aigua en cas de pluja, i el recobriment característic de pedra i pedruscall. Les moltes, però sobretot la vegetació herbàcia retenen la terra en superfície i n'impedeixen l'erosió. El tancament exterior és amb caramull piramidal. A l'interior hi ha tres tinells o cocons. el primer es doble, superposat; el superior mesura 0,40 m d'amplada per 0,40 m d'alçada per 0,38 de fondo, metre que l'inferior presenta les mateixes mides però la fondària és de 0,50 metres. El segon cocó mesura 0,43 m d'amplada per 0,42 m d'alçada per 0,43 m de fondària. Hi ha dues espitlleres, una situada al sud-est i l'altre ho fa al nord-est.

Observacions:

Barraca inventariada per l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra de construccions de pedra seca, amb el codi número 10039.

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. A Rellinars aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya, en les parets de marge per aterassar el terreny i també en tines. Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície. La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de

Bibliografia

PLANS MAESTRA, Jaume (2009). Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages. Ajuntament de Bellpuig i Publicacions d l'Abadia de Montserrat. RECULL HISTÒRIC DE MURA (2017). Pedra seca, pedra viva. Patrimoni vitícola i desenvolupament econòmic. Ponències i comunicacions de la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans. RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres. SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43. SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa. SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52. SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.

